

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Priolo. Barchinonen. Statuti. Lunæ 10. Martii 1703.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

DECISIO L.

IN hac causa sub die 22. Junii Superioris anni firmatum fuit constare de bono jure Puellarum Civitatis, & districtus. Cum autem in sequelam decisionis à me desuper extensæ peteretur in hodierna Rota memorialium expeditio Causæ, Domini annuentes petitioni, mihi dederunt in mandatis, ut per hanc brevem Decisionem declararem, quod sub nomine districtus intellexerunt non venire, nisi Civitatem, & suburbia, non autem alias Civitates, quæ suis Judicibus particularibus reguntur.

Et ità partibus auditis, &c.

R. P. D. P R I O L O .

Barchinonen. Statuti .

Lunæ 10. Martii 1703.

A R G U M E N T U M .

Statutum conditum à Capitulo auctoritate Episcopi obligat ad observantiam, & ad pœnam, præsertim si tendat in augmentum Divini Cultus.

S U M M A R I U M .

- 1 *Capitulum cum auctoritate Episcopi condit Statuta in his, quæ respiciunt statum, & administrationem Ecclesiæ.*
- 2 *Capitulum condendo Statutum cum auctoritate Episcopi potest adicere pœnam etiam, quoad distributiones quotidianas, & num. 3.*
- 4 *Statutum legitima auctoritate conditum, potest unum gravare, & alium eximere.*
- 5 *Statutum, quod redolet pietatem longo tempore observatum, non potest gravari ab eo recedere, attenda maxime modicitate pœnæ, & num. 6.*

DECISIO LI.

STatuit Episcopus una cum Capitulo, ut Beneficiati Ecclesiæ Cathedralis af-

fociarent in sufficienti numero infimul cum uno Hebdomadario funera Pauperum Peregrinorum, aut Viatorum, & Mercenariorum, aliarumque Personarum, quarum cadavera de jure debuissent in eadem Ecclesia tumulari. Cumque ad formam hujus Statuti subsecuta fuisset illius observantia, quia tamen post diuturnum lapsum temporis nonnulli Beneficiati eam intervertere voluerunt, exarsit proinde controversia inter Beneficiatos, & Capitulum super executione Statuti, istaque in Rota introducta, occasionem dedit disputationi Dubii. *An Statutum sustineretur, & Causa proposita sub die 3. Martii 1636. coram bo. me Verospio emanavit affirmativa resolutio, & in ejus sequelam promulgata quoque fuit sententia Rotalis.*

Quamvis Beneficiati appellaverint ab hac sententia, quia tamen appellationem deferendo Causam profecuti non sunt, Capitulum obtinuit à me subscribi Dubium. *An constaret de re judicata, seu potius de Causis restitutiones in integrum, & ipso tantum informante responsum fuit constare de re Judicata.*

Ratio resolutionis desumpta fuit ex fundamentis, quæ ab utraque parte deducta fuerunt in precedenti Decisione coram bon. mem. Verospio impressa in recent. la 107. part. 7. Statutum quippè apparuit dignum confirmatione: quia probari visa est illius Justitia considerata tam auctoritate, & potestate Statuentium, quam etiam sine ipsismet Statuti; juxta ea quæ ponderant Canonistæ in cap. erit autem 4. distincti. cum aliis relat. in dicta dec. 107. n. 1. part. 7.

1. Quatenus enim pertinet ad potestatem Statuentium DD. hodiè etiam considerabant, quod Statutum apparet conditum ab Episcopo unà cum Capitulo. Cumque in his, quæ respiciunt Statutum, & Universalem administrationem Ecclesiæ plenam habeant libertatem, dubitari non potest, quin ab illis potuerit ritè, & rectè condit quando juxta ejus dispositionem magis adauget Dei Cultum, & majorem conciliat Populi ædificationem, ut ex Felin. in cap. cum omnes num. 9. de constitut. & Abb. in cap. cum accessissent num. 4. eodem tit. tenuit Rota coram Seraphin. decis. 538. num. 1.

K k 4 & de

& dec. 1447. n. 2. & in recentior. dec. 255. n. 1. par. 2. & comprobatur dicta decisio 107. n. 3. cum aliis sequentibus par. 7.

2. Nec talis potestas celsa re visa est ex eo quod in eodem Statuto inflicta fuerit pœna contra eos, qui illius dispositioni parere recusaverint, cum attentata Censura juris, & consuetudine vigente in Ecclesia comprobata etiam ex quibusdam sententiis Rotalibus prolatis à Reomano Deza, & oradino, ac in iudicatum transactis, Capitulum facere non possit similia Statuta pœnalia; procedendo enim cum responsione data in dicta dec. 106. num. 6. cum seqq. par. 7. rec. dicebatur, quod obiectum urgere potuisset, si Statutum factum fuisset à solo Capitulo, sed quando in illius confectione intervenit Episcopus, simul cum Capitulo, quia tunc Statutum accipit robur à Jurisdictione Episcopi ab illius auctoritate, quæ habet substantialiter annexam vim coactivam profluere quod dicitur pœna eadem Statuto inflicta, ut explicando Innoc. tradunt Bald. in cap. Cum omnes n. 47. de constitut. ibique Joan. Andr. n. 11. & Andr. n. 19. & Hostien. in cap. cum accessisset n. 9. eodem tit. & firmatur dicta decisio 107. n. 7. cum seqq. par. 7. rec.

3. Citrà quod dici possit Statutum fuisse exorbitans, & ex eo quod disponendo distributionibus Beneficiariorum, quæ illis debentur ex lege, foundationis pro celebrandis Divinis Officiis, videtur quodammodo de re aliena disposuisse, nam prætermissa antiqua Constitutione condita usque de Anno 1229. auctoritate Legati Apostolici, & subindè confirmata de Anno 1230. à Gregorio Nono, in qua concedebatur Capitulo facultas, ut posset Beneficiatos compellere ad servitium Ecclesiæ per subtractionem portionis quotidianæ, juxtà modum ab Episcopo præscribendum, dicebatur tamen quod cum hæc potestas tota resideat in Episcopo, ponit iste, juxtà nativam ejus auctoritatem, Beneficiatos aliosque Clericos Ecclesiæ pœna privationis multare, etiam quoad distributiones quotidianas, quando talis pœna privationis tendit prout hic in augmentum Cultus Divini, & non cedit commodo Statuentium, ut notatur

in cap. unico §. Statuimus de Cler. non resdend. in 6. & firmatur Bott. de Synod. par. 3. artic. 1. conclus. 13. n. 146. Monet. de distribut. part. 1. quæst. 10. num. 15. & comprobatur dicta decisio 107. nu. 11. & 12. par. 7. rec.

4. Quatenus verò pertinet ad finem Statuti hodie etiam considerata fuit illius Justitia, cum enim actus qui ibidem præcipitur contineat eximium opus misericordiæ non possunt Beneficiati ab illius implemento se retrahere, nec denegando associationem Cadaverum demandatam à Superiore habent auctoritatem, videantur de directo opponere se voluisse non minus præcepto Superioris, quam ipsius Ecclesiæ, hoc opus misericordiæ enixè commendantis, & quamvis Statutum comprehendat solos Beneficiatos nulla facta mentione de Canonicis aliisque Clericis Ecclesiæ non exindè sequitur, quod illius dispositio reddatur minus legitima, nam ad hunc effectum satis esse solet quæcumque rationabilis causa, ex qua statuentes moti fuerint ad faciendam Constitutionem, ut illa servari debeat etiam si tendat in aliorum præjudicium, & in consequentiam cedat etiam in aliorum commodum, ut ex Jas. in l. omnes Populi n. 13. ff. de Just. & Jur. & Rota coram Seraphin. dec. 707. n. 8. firmatur dicta dec. 107. n. 15. & seqq. par. 7. rec.

5. Et tanto magis præmissa urgere visa sunt, quia ipsimet Beneficiati agnoverunt Justitiam hujus Statuti, nam post securam illius publicationem ipsi non solum non appellarunt à tali Constitutione, sed ex testibus tunc datis apparet cum eadem Constitutione se uniformasse per spatium 30. & ultra annorum, & propterea cum tam pium opus per adeo longum tempus ita laudabiliter exercuerint, stante hac pacifica observantia, non possunt amplius à tali statuto recedere, ut ex Text. in c. Apostolicam de Simon. cum aliis pluribus observat d. dec. 107. n. 25. cum seqq. part. 7. rec.

6. Et Domini eo libentius in hanc sententiam iverunt, quia Beneficiati compellebantur ad exercitium hujus pii operis sub pœna moderatæ subtractionis Distributionum, quæ ex dispositio-

ne

ne ejusdem Statuti converti debebant in mercedem aliorum Clericorum, quos Capitulum conducere cogebatur loco Beneficiatorum, qui iis funeribus interesse recusabant. Cumque stante modicitate pœnæ summopere eluceret moderatio, & lenitas ipsius Statuti & modò non agatur, de quantitate multæ, quæ erit examinanda in suis casibus particularibus, prout dictum fuit in Barchinonen. *Jurisdictionis* 10. Decemb. 1692. coram bon. me. Vrsino, & in Barchinonen. pœnæ 13. Julii 1695. coram R. P. D. meo Muto, ut videre est in dd. Decisionibus, & sententiis per eos prolatis, ac innuit etiam ipsum Statutum, in quo demandatur moderata distributionum subtractio pro modo culpæ, & contumaciæ, cum hoc temperamento examinando, juxtà contingentis facti circumstantias censuerunt Domini constare de re judicata.

Et ita unica &c.

ADDITIO.

I Dixi in annot. ad Form. 13. tit. 12. num. 1. emancipationem filiorum familias, fieri posse coram quocumque Judice Ordinario. Nunc addo, quod hæc propositio vera est, & ampliatur etiam in Clerico, qui coram Judice Laico poterit à Patre validè emancipari: nam cum iste actus sit Patris, & non Filii, ideò Judex Laicus competens reputatur, ut pluribus aliis rationibus adductis probat Bellamer. dec. 734. per tot. quem sequitur Ricc. collect. 2493. vers. 3.

2. Item in annot. ad Form. 2. tit. 13. n. 44. quod legata missarum (quia respiciunt favorem animæ) non dicantur temporanea, licet fuerint relicta, & hæres gravatus sit, per verba, seu dictiones, *meus, ipse, infrascriptus, &c.* sed censeantur perpetua, quoties contraria voluntas Testatoris expressa, vel aliæ efficaciores conjecturæ ejusdem voluntatis non obstant. Hinc addo, quod post hæc scripta, & impressa, præter Decreta ibi allegata ita iterum censuit Sac. Congreg. Concilii in *Æsina Legatorum* 21. Augusti 1706.

Monacelli Form. Pars II.

3. Item in annot. ad Form. 1. tit. 14. n. 10. quod coloni exemptorum pro portione Colonica tenentur solvere Decimus: hic pro declaratione addo, quod si privilegium non tantum exemptorum personas, sed & prædia, seu terras eximeret ab onere Decimarum, tunc etiam Coloni dicto privilegio gaudebunt, quia privilegium esset reale, seu rei concessum Graff. *decis. aur. part. 2. lib. 2. c. 27. num. 61. & 62.*

4. Item *ibid. n. 14.* quod portio canonica, seu quarta funeralis, quæ debetur Ecclesiæ Parochiali, solvi debeat etiam à Regularibus, qui non sunt specialiter privilegiati, juxtà consuetudinem loci. Nunc addo quod funeralia ex quibus Parocho ista quarta debetur, non sunt tantum ea, quæ cum funere deferuntur; sed etiam alia, quæ intuitu, & ratione Sepulturæ, seu quæ gratia sepulturæ recepta sunt ab Ecclesia in qua defunctus extra Parochiam fuit sepultus: Undè intorticia, & faculæ, quæ exponuntur, & accenduntur in Ecclesia, seu super Altare ante, vel post Officium funeris, præsentem corpore, & antequam illud sepulturæ tradatur, dicuntur pars funeralium, & de illis debetur Parocho quarta, dummodò contraria loci consuetudo non obstat: ut communiter tradunt Ricc. *prax. rer. for. Eccles. resol. 581. n. 5. & 6. tom. 1. Nicol. lucubr. civil. lib. 4. tit. 15. num. 26. ampliat. 4.* ubi plura Decreta tum Sac. Congr. Episcop. & Regular. tum Concilii allegat Passerin. *de stat. hom. to. 2. q. 187. art. 4. n. 491. Rota cor. Cerro decis. 931. n. 2.* Nam (quidquid sit sepulto corpore) donec defunctus sepeliatur, funus dicitur durare, ideoque ceræ prædictæ ad illius exequias spectare noscuntur.

5. Item in annot. ad Formul. 4. tit. 15. num. 16. quod Clericus filius familias possit testari etiam si requisita Concil. *sess. 23. de reform. cap. 6.* non habeat, & quod in hoc sit standum Decretis Sacrarum Congregat. Immunitatis, & concilii ibi allegatis, non autem contrariæ opinioni Rotæ, quæ in *decis. 304. & 392. part. 17. rec.* tenuit, quod Clericus in minoribus hoc privilegio non gaudeat, nisi habeat requisita Concilii, quam amplectitur Card. de Luc. *de regular. disc. 62. num. 9.* Nunc autem addo, quod Rota redeundo ad primò

K k 5 de